

การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา

The Development of a Web-Based Training Package on Reading Strategy Instruction for English Language Teachers at Secondary Education Level

*อารีรักษ์ มีแจ้จ

*Areerug Mejang

รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Assoc. Prof. Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding author. E-mail: areerugm@hotmail.com

Received : March 1, 2019

Revised : November 28, 2019

Accepted : May 26, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา และ 2) ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สนใจสมัครเข้าร่วม การอบรม จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ (2) ชุดฝึกอบรม ผ่านเว็บ (3) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน (4) แบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ และ (5) แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยนวัตกรรม 2 ชั้น คือ ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ และคู่มือการใช้งาน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน คุณภาพของชุดฝึกอบรมและคู่มือการใช้งานว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมี ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่านหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลจากแบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า ครูสามารถจัดการเรียน การสอนได้ตามแนวคิดของการสอนกลวิธีการอ่าน บรรลุเป้าหมายในการสอน มีความเข้าใจและมั่นใจในการสอน และ เห็นประโยชน์ของการสอนกลวิธีการอ่าน จุดด้อยของการสอนกลวิธีการอ่าน ไม่ได้เกิดจากปัญหาของการสอน แต่เป็น ปัญหาของตัวครูที่ใช้เวลาในการเตรียมตัวสอน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธี และจัดหาสื่อเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังพบว่า โดยรวมครูมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดฝึกอบรม การฝึกอบรมผ่านเว็บ การสอนกลวิธีการอ่าน มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop a web-based training package on reading strategy instruction for English language teachers at secondary education level, and 2) study results of experimenting with the developed training package. The samples comprised 33 English language teachers in secondary schools under the Office of the Basic Education Commission voluntarily participating in the training. The employed research instruments were (1) an evaluation form for quality assessment of the web-based training package, (2) a web-based training package, (3) a test on knowledge and understanding of reading strategy instruction, (4) a teacher diary for reflective thinking on learning management, and (5) a scale to assess the trainees' satisfaction. The data were analyzed using the mean, standard deviation, t-test, and content analysis. The research results were as follows: 1) The developed web-based training package on reading strategy instruction for English language teachers at secondary education level consisted of 2 innovations: a web-based training package and a manual. The experts evaluated the overall quality of the training package and the manual at the highest level. 2) The post-training mean score on knowledge and understanding of reading strategy instruction of the trainees was significantly higher than their pre-training counterpart mean score at the .05 level of statistical significance. The information from the trainees' diary on learning management revealed that they were capable of conducting the instructional activities based on the concept of reading strategy instruction. They achieved their teaching goals, had understanding and confidence in teaching, and realized the benefits of reading strategy instruction. In their view, the weakness of reading strategy instruction did not arise from the instructional problems, but from the teachers themselves as they reflected that it took time to prepare a lesson, to understand the strategies, and to procure additional media. Moreover, the teachers rated their satisfaction with the training package at the high level.

Keywords: Training package, Web-based training, Reading strategy instruction, Secondary education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในสังคมยุคใหม่ซึ่งถือเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากข้อมูลจำนวนมากตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ในการจัดการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะเป้าหมายทักษะหนึ่งที่ต้องพัฒนาให้แก่ผู้เรียน แต่ที่ผ่านมาสภาพการสอนอ่านภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังประสบปัญหาอยู่อีกมาก ดังจะเห็นได้จากผลการสอบระดับชาติจากการประเมินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ใช้แบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test-ONET) จัดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นประจำทุกปีโดยประมาณกว่าครึ่งของข้อสอบเป็นการวัดความสามารถในการอ่าน ผลการสอบดังกล่าวยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก ตัวอย่างในปีการศึกษา 2559 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 31.80 คะแนน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 27.76 คะแนน ปีการศึกษา 2560 นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 30.45 คะแนน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 28.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2562) สาเหตุหลักของการที่ผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการอ่านประการหนึ่งอาจมาจากการจัดการเรียนการสอนของครู ดังที่ มณิรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2555) กล่าวว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวนมากสอนอ่านโดยก่อนอ่านมีการสอนคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ที่คาดว่าจะจะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน จากนั้นจึงถามคำถามนำเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะอ่าน หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจ และบางครั้งผู้สอนก็เปลี่ยนเนื้อเรื่องให้แก่ผู้เรียน เมื่ออ่านจบมักตามด้วยการให้ทำแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านรูปแบบต่าง ๆ การเรียนการสอนดังกล่าวนอกจากจะทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกการคิดแล้วยังทำให้ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมการอ่านของตนเอง และไม่สามารถอ่านได้อย่างอิสระ จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าวนักวิชาการจึงได้หาแนวทางแก้ไข ประเด็นหนึ่งที่นักการศึกษาให้ความสนใจตั้งแต่ปลายปี ค.ศ.1970 จนถึงปัจจุบัน คือ กลวิธีการอ่าน ซึ่งหมายถึง การกระทำหรือกระบวนการที่ผู้อ่านใช้ในการทำความเข้าใจบทอ่าน (Anderson, 1991) แนวคิดของการสอนกลวิธีการอ่านเกิดจากการที่นักการศึกษาพบความแตกต่างในการใช้กลวิธีการอ่านของผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงและผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านภาษาที่สองมีความเชื่อว่าการอ่านภาษาที่สองไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับการใช้กลวิธีการอ่านที่มีอยู่หลากหลายกลวิธี สำหรับผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านภาษาที่สองมีอยู่จำกัด กลวิธีการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านทำความเข้าใจบทอ่านได้ (Auerbach & Paxton, 1997) นอกจากนี้ยังเชื่อว่า กลวิธีการอ่านเป็นความสามารถด้านการเรียนรู้อย่างหนึ่งซึ่งสามารถฝึกและพัฒนาได้ กลวิธีการอ่านจะทำให้ผู้อ่านมีความเป็นอิสระ สามารถควบคุมกระบวนการอ่านของตนเองได้ (Dowhower, 1999) การสอนกลวิธีมุ่งเน้นการพัฒนาวิธีการในการทำความเข้าใจบทอ่าน ให้ผู้เรียนมีความคิดไตร่ตรอง มีความรอบคอบ และกระตือรือร้นในการอ่าน ผู้ที่รู้จักใช้กลวิธีการอ่านจะเป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ในการอ่าน (Strategic reader) การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ในการอ่านนั้นจะต้องมีการสอนกลวิธีการอ่านให้กับผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางในการสอนอยู่ 2 แนวทาง คือ 1) การสอนกลวิธีการอ่านทีละกลวิธี (Single strategy instruction) เป็นแนวทางการสอนในช่วงแรกของแนวคิดนี้ โดยเน้นการสอนกลวิธีการอ่านทีละกลวิธีให้ผู้เรียนฝึกใช้บ่อย ๆ จนชำนาญ และ 2) การสอนกลวิธีการอ่านหลายกลวิธีพร้อมกัน (Multiple strategy instruction) เป็นแนวทางการสอนกลวิธีการอ่านในระยะหลังซึ่งเกิดจากแนวคิดว่าการอ่านที่แท้จริง ตัวอย่างเช่น การอ่านในระดับย่อหน้า ผู้อ่านจะต้องใช้กลวิธีการอ่านหลายกลวิธี ดังนั้นจะต้องมีการสอนกลวิธีการอ่านที่หลากหลายในคราวเดียวกันให้กับผู้เรียนเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยน พลิกแพลง และเลือกใช้ได้อย่างสอดคล้องกับลักษณะของบทอ่านและจุดมุ่งหมายในการอ่าน (Reutzel, Smith & Fawson, 2005; Davis, 2010) งานวิจัยหลายเรื่องได้ชี้ให้เห็นว่าการสอนกลวิธีการอ่านสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามในชั้นเรียนกลับไม่มีการสอนกลวิธีการอ่านให้กับผู้เรียนจนถึงในระดับที่ผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง หรือบางครั้งทั้งผู้สอนผู้เรียนอาจมีการกล่าวว่ามี การสอนกลวิธีการอ่านในชั้นเรียน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าในชั้นเรียนโดยทั่วไปแทบไม่มีการสอนกลวิธีการอ่านเลย (Pressley, 2008 อ้างถึงใน Davis, 2010) และ การสอนอ่านในชั้นเรียนของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูบางส่วนยังเน้นการสอนอ่านโดยการแปลบทอ่านให้กับผู้เรียนนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าควร ได้มีการ ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านของตนเอง ได้ วิธีการในการให้ความรู้แก่ครูมีหลายวิธี และวิธีที่ได้รับความนิยมวิธีหนึ่งคือ การให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเดิม มักใช้วิธีการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า แต่ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการฝึกอบรม เรียกว่า การฝึกอบรมออนไลน์หรือผ่านเว็บ (Online or Web-based training) มีการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการ ถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้การเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้อุบัติขึ้นได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา (Anywhere-anytime learning) การฝึกอบรมผ่านเว็บจึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษามาก

ที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนิน โครงการฝึกอบรมครูผ่านเว็บมาแล้ว 2 โครงการ คือ โครงการยกระดับ คุณภาพครูทั้งระบบภายใต้ปฏิบัติการ ไทยเข้มแข็ง หรือที่เรียกกันว่า UTQ Online (Upgrading Teacher Qualification through the Whole System: UTQ) และโครงการต่อมาคือ โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดภารกิจ และพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบออนไลน์ (Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors : TEPE Online) ทั้งสองโครงการมีหลักสูตรสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 4 หลักสูตรได้แก่ 1) ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 2) ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา 3) การพัฒนาความสามารถทาง ภาษา (Language proficiency) และ 4) การนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) สู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2560 พบงานวิจัยที่พัฒนาเว็บฝึกอบรมครู ภาษาอังกฤษของ เกร็ดทราย วุฒิพงษ์ (2559) เรื่อง การใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษด้าน การออกเสียง การอ่านและการเขียนของครูระดับประถมศึกษา และอารักษ์ มีแจ้ง (2560) เรื่อง การสอนภาษาอังกฤษ แบบบูรณาการทักษะสำหรับครูระดับมัธยมศึกษา การนำชุดฝึกอบรมในงานวิจัยดังกล่าวไปทดลองใช้ให้ผลที่สอดคล้อง กันว่า ช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ครูมีแรงจูงใจและมีความ พึงพอใจต่อการฝึกอบรม โดยสรุปในช่วงสิบปีมานี้ นักวิชาการและนักวิจัย ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บสำหรับ การพัฒนาครูภาษาอังกฤษน้อยมาก ด้วยเหตุผลความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นประโยชน์ของ การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือ หลังการฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน และสามารถจัดการเรียนการสอนกลวิธีการอ่านได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษา ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน การสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ และความ พึงพอใจของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ได้รับการอบรมด้วยชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่านหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ และแบบปลายเปิด ใช้ประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผ่านเว็บในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ ด้านการออกแบบหน้าจอและการใช้มัลติมีเดีย ด้านโครงสร้างของบทเรียน ด้านการโต้ตอบกับบทเรียน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านคู่มือการใช้งานเว็บฝึกอบรม แบบประเมินดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญว่าสามารถนำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมผ่านเว็บต้นแบบ และคู่มือการใช้งานเว็บฝึกอบรม พร้อมแบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผ่านเว็บไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ และประสานวันรับข้อมูลกลับเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นจึงนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับครูภาษาอังกฤษในโครงการพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่างปี พ.ศ.2560-2561 จำนวน 183 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับครูภาษาอังกฤษในโครงการพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่างปี พ.ศ.2560-2561 ที่สนใจสมัครเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 33 คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ 1) ไม่สามารถศึกษาเนื้อหาของชุดฝึกอบรมได้ครบทั้ง 3 โมดูล

ในระยะเวลาที่กำหนดไว้ 2 เดือน และ 2) ไม่ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และไม่ทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple choice) จำนวน 20 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ในการฝึกอบรม แบบทดสอบดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้หลังปฏิบัติการสอนกลวิธีการอ่าน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และเขียนตอบตามประเด็นที่กำหนด ได้แก่ สภาพการจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน การบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะในการสอนครั้งต่อไป และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน แบบบันทึกดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้

3. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) มีข้อคำถามครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเว็บและคู่มือเว็บฝึกอบรม ด้านกิจกรรมการปฐมนิเทศ ด้านการนำความรู้ไปใช้ และด้านความพึงพอใจในภาพรวม รวมทั้งสิ้น 21 ข้อคำถาม แบบประเมินดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสามารถนำไปใช้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบทดสอบวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยการทดสอบค่าที (t-dependent) ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บนำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการฝึกอบรม ผู้วิจัยจัดประชุมปฐมนิเทศ พร้อมทั้งมอบคู่มือการใช้งานเว็บฝึกอบรมให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากนั้นจึงชี้แจงรายละเอียดของโครงการ จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองเข้าระบบ ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน (Pre-test) พร้อมทั้งบรรยายเนื้อหาบางส่วน of ชุดฝึกอบรมโดยใช้เว็บประกอบการอธิบายเป็นเวลา 1 วัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความสนใจที่จะศึกษารายละเอียดในเนื้อหาที่เหลือต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งไลน์ (line) กลุ่มเพื่อเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสาร และการส่งงาน

2. ขณะฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเพิ่มเติม โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษานาน 2 เดือน ในระหว่างนั้นกำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 1 แผน โดยอาจเลือกจากแผนฯ ที่มีอยู่ในเว็บฝึกอบรม แล้วนำมาปรับใหม่ให้เหมาะสมกับชั้นเรียนของตนเอง หรือเขียนขึ้นใหม่ จากนั้นจึงนำแผนฯ ไป

ทดลองสอนจริง เมื่อเสร็จสิ้นการสอนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้

3. หลังการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนการฝึกอบรม และทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่านสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ได้้นวัตกรรมกรฝึกอบรมครูผ่านเว็บ 2 ชั้น ได้แก่ ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บต้นแบบ และคู่มือการใช้งานเว็บฝึกอบรม ซึ่งมีผลการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า ในภาพรวมนวัตกรรมทั้ง 2 ชั้นดังกล่าว มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านเนื้อหาและการนำเสนอ ด้านการออกแบบหน้าจอและการใช้มัลติมีเดีย และด้านการวัดและประเมินผลที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยนวัตกรรมแต่ละชั้นมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เรื่อง การสอนกลวิธีการอ่าน สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบดังนี้

1) วัตถุประสงค์ ชุดฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ (1) ระบุและอธิบายแนวคิด หลักการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอนกลวิธีการอ่านได้ (2) ระบุกลวิธีการอ่านที่ผู้ประสบความสำเร็จในการอ่านใช้ได้ (3) อธิบายและยกตัวอย่างของการสอนกลวิธีการอ่านที่ละกลวิธี (Single strategy instruction) ได้ (4) อธิบายและยกตัวอย่างของการสอนกลวิธีการอ่านหลายกลวิธีพร้อมกัน (Multiple strategy instruction) ได้ และ (5) สะท้อนคิดจากผลการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่านในการสอนนักเรียนในชั้นเรียนของตนเองได้

2) เนื้อหาสาระกรฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บประกอบด้วยเนื้อหา 3 โมดูล โดยแต่ละโมดูลประกอบด้วยเนื้อหาย่อยดังนี้ โมดูลที่ 1 กลวิธีการอ่าน (Reading strategy) ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน กลวิธีการอ่านภาษาที่สอง/ภาษาต่างประเทศ องค์ประกอบของการสอนกลวิธีการอ่าน และลักษณะของการสอนกลวิธีการอ่าน โมดูลที่ 2 การสอนกลวิธีการอ่านที่ละกลวิธี (Single strategy instruction) ประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นกรสอนกลวิธี 3 กลวิธี คือ กลวิธีการตั้งคำถามถามตนเอง (Self-questioning) กลวิธีการสรุปย่อหรือสรุปความ (Summarizing) และกลวิธีการจดบันทึก (Note-taking) โมดูลที่ 3 การสอนกลวิธีการอ่านหลายกลวิธีพร้อมกัน (Multiple strategy instruction) ประกอบด้วยวิธีการสอน/กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกลวิธีการอ่าน 3 วิธี ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโมเดล K-W-L-Plus กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือ (Collaborative strategic reading) และการสอนอ่านแบบ SQ3R

3) กิจกรรมการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บได้ออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed learning) สร้างปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมที่

หลากหลาย ได้แก่ (1) การปฐมนิเทศออนไลน์ (2) การศึกษาเนื้อหาการฝึกอบรมจากหน้าเว็บ (3) การชมวิดีโอที่สนับสนุนบรรยายสรุปแนวคิดของแต่ละกลวิธีจากลิงค์ (link) ที่กำหนด (4) การศึกษาตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถดาวน์โหลดได้ (5) การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจและตรวจสอบคำตอบด้วยตนเอง (6) การศึกษาเนื้อหาการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากลิงค์ (link) ที่เสนอแนะในแหล่งเรียนรู้ (7) การประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน โดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นใหม่จากบทอ่านที่กำหนดในเว็บหรือจากหนังสือแบบเรียนที่ใช้อยู่ หรือปรับแผนการจัดการเรียนรู้จากตัวอย่างในเว็บให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง นำไปทดลองสอนแล้วสะท้อนคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยส่งงานในระบบออนไลน์ ทางไลน์ หรือทางอีเมล เพื่อรับข้อมูลสะท้อนกลับจากวิทยากร และ (8) การติดต่อ หรือสนทนากับวิทยากรและสมาชิกที่ร่วมฝึกอบรมผ่านกระดานสนทนา หรืออาจนัดสนทนาสด (chat) ตามเวลาที่นัดหมาย นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อทางไลน์กลุ่ม โทรศัพท์ หรืออีเมล

4) สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ (1) ระบบการจัดฝึกอบรมผ่านเว็บ (2) บทเรียนออนไลน์ (3) วิดีทัศน์จากลิงค์ (4) เอกสารประกอบเพิ่มเติมแบบออนไลน์ (5) กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจแต่ละบทเรียนแบบออนไลน์ และ (6) แหล่งเรียนรู้ (learning resources) ผ่านเว็บ

5) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรมผ่านเว็บประกอบด้วย (1) การตรวจสอบความเข้าใจในตอนท้ายแต่ละโมดูล (2) การวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน (3) การสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ และ (4) ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ

1.2 คู่มือการใช้งานเว็บฝึกอบรม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ (1) การเข้าสู่เว็บฝึกอบรม (2) องค์ประกอบของเว็บฝึกอบรม (3) กิจกรรมการฝึกอบรม (4) ช่องทางสื่อสาร และ (5) การออกจากเว็บฝึกอบรม

2. ผลการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้น

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่านหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ ผลจากการที่ครูนำความรู้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติการสอนและสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้รับแบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.48 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ได้นำไปใช้ในการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และส่วนใหญ่เป็นการสอนกลวิธีการอ่านแบบทีละกลวิธี ซึ่งทั้งหมดเป็นการสอนกลวิธีการจดบันทึก ทั้งนี้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยปรับจากตัวอย่างแผนฯ ในเว็บฝึกอบรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ โดยแยกตามประเด็น พบว่า

1) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับแนวคิดในการสอนกลวิธีการอ่านและตามขั้นตอนของการสอนแต่ละวิธี ทั้งนี้ครูส่วนใหญ่ได้ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง และมีการนำสื่อประเภทใบความรู้ และใบงานจากตัวอย่างแผนฯ ไปประกอบการสอน

2) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ครูมีความคิดเห็นว่าตัวเองมีความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ทำให้มั่นใจในการสอนมากขึ้น เห็นประโยชน์ของการสอนกลวิธีการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่มี

ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านที่ครูสอน มีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน กล้าแสดงออก และให้ความช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีนักเรียนบางคนเท่านั้นที่อาย ไม่กล้าถาม และไม่สนใจ

3) การบรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอน ในภาพรวมครูมีความคิดเห็นว่าคุณเองบรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ครูบางท่านพบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางภาษาของนักเรียน นักเรียนมีปัญหาในการจับใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน (main idea and details) ซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นในการใช้กลวิธีการจดบันทึก นักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์น้อย หรือบางกลวิธีนักเรียนไม่คุ้นเคย จึงคิดว่ายากและไม่สนใจ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านความไม่ต่อเนื่องของบทเรียนเนื่องจากตารางสอนกำหนดให้สอน 1 ชั่วโมง แต่บทเรียนใช้เวลา 2 ชั่วโมง ทำให้ครูต้องเสียเวลาทบทวนเนื้อหาที่เรียนไปแล้วก่อนการเรียนในชั่วโมงต่อมา ในการแก้ปัญหาครูได้ใช้เวลาในการสอนและอธิบายเพิ่มเติม ไม่เร่งรัดการทำกิจกรรมของนักเรียน สอนหลักการในการหาใจความสำคัญแก่นักเรียน และจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกฝนคำศัพท์เพิ่มเติม

4) การพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป ครูคิดว่าจะสอนกลวิธีการอ่านวิธีเดิมซ้ำ แต่เปลี่ยนบทอ่านเพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วในการใช้กลวิธี ปรับการอธิบายเนื้อหาของตนเองให้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้จะนำกลวิธีการอ่านอื่นๆมาทดลองสอนเพิ่มเติม

5) จุดเด่น จุดด้อยของการสอนกลวิธีการอ่าน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการสอนกลวิธีการอ่านมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน เป็นกระบวนการที่ให้นักเรียนคิด และลงมือปฏิบัติ ส่วนจุดด้อยไม่ได้เกิดจากปัญหาของการสอน หรือวิธีสอน แต่เป็นปัญหาของตัวครูที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวสอน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธี และจัดหาสื่อเพิ่มเติม

2.3 ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บ พบว่า ในภาพรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการปฐมนิเทศในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายใน 2 ประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่พบว่า ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการที่ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผ่านเว็บสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ อาทิ เกร็ดทราย วุฒิพงษ์(2559) และอารีรักษ์ มีแจ้ง (2560) เป็นต้น การที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของชุดฝึกอบรมผ่านเว็บออกมาในลักษณะดังกล่าวอาจเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ

1.1 ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บนี้มีกระบวนการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้อง 2 แนวคิดคือ การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บของนักวิชาการหลายคน อาทิ Khan (2009) Ghirardini (2011) ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2558) และการสอนกลวิธีการอ่านจากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยหลายคน อาทิ Bamett (1989) Dowhower (1999) Grabe & Stoller (2002) เป็นต้น เพื่อนำมาสู่ความเข้าใจในภาพรวมของการพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ กระบวนการพัฒนาเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปสู่การออกแบบชุดฝึกอบรมผ่านเว็บตามองค์ประกอบที่กำหนด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ

ประกอบการศึกษาอบรม และการวัดและประเมินผลการศึกษา เมื่อออกแบบชุดฝึกอบรมเสร็จจึงดำเนินการผลิตเนื้อหา
ของบทเรียน สื่อต่าง ๆ และเครื่องมือการวัดและประเมินผลตามที่ได้ออกแบบไว้ เมื่อผลิตเสร็จจึงนำเนื้อหา สื่อและ
เครื่องมือต่าง ๆ เข้าสู่ระบบการเรียนการสอนผ่านเว็บ ทำให้ได้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บต้นแบบ

1.2 การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการทำงานร่วมกันของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละ
ศาสตร์ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการ (ผู้วิจัย) ที่มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา นักเทคโนโลยี
การศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ การจัดทำคู่มือการใช้เว็บฝึกอบรม และ
นักเทคโนโลยีดูแลระบบ นอกจากนี้ในขั้นตอนย่อยของกระบวนการผลิตเนื้อหาและสื่อ เช่น เนื้อหาของบทเรียน
เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีการนำไปหาคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์ประเมินความ
สอดคล้อง เหมาะสมและแก้ไขก่อนที่จะนำเข้าสู่ระบบ และหลังจากผลิตชุดฝึกอบรมผ่านเว็บต้นแบบและคู่มือการใช้
งานเว็บฝึกอบรมเสร็จสิ้นก็มีการตรวจสอบคุณภาพของเว็บโดยนักวิชาการ (ผู้วิจัย) และนักเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้
ในการตรวจสอบได้คำนึงถึงองค์ประกอบของเว็บฝึกอบรม คุณสมบัติและคุณภาพในการใช้งานของเครื่องมือต่าง ๆ
ตามแนวคิดของนักวิชาการด้านเทคโนโลยี อาทิ Khan (2009) ถนอมพร(ต้นพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2545) ทวีวัฒน์
วัฒนกุลเจริญ (2558) เป็นต้น และมีการปรับแก้ไขหลายครั้งก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง
ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และด้านเทคโนโลยีการศึกษา
ประเมินคุณภาพ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขชุดฝึกอบรมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไป
ทดลองใช้ จะเห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นมีความละเอียด ชับซ้อน ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของ
ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการพัฒนา ทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของชุดฝึกอบรม
ผ่านเว็บและคู่มือการใช้งานเว็บในระดับมากและมากที่สุด

2. ผลการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่พัฒนาขึ้นสามารถแยกประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่านหลังการ
ฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยนี้
สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (เว็บ) สำหรับครูภาษาอังกฤษ อาทิ การพัฒนา
หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2555 ของกระทรวงศึกษาธิการ งานวิจัยของ เกร็ดทราย
วุฒิพงษ์ (2559) และอริรัชย์ มิแจ้ง (2560) เป็นต้น การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคุณภาพของชุดฝึกอบรม
ผ่านเว็บ โดยจะเห็นได้ว่าชุดฝึกอบรมนี้ได้พัฒนาขึ้นตามขั้นตอนของการพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่
นักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอแนวคิดไว้ กระบวนการพัฒนาเป็นการทำงานร่วมกันของนักวิชาการที่มีความรู้
ความสามารถเฉพาะด้านในหลากหลายสาขา มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ และก่อนนำไปใช้ก็ได้รับการ
ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว กระบวนการเหล่านี้จึงเป็นสิ่ง
ประกันได้เป็นอย่างดีถึงคุณภาพของชุดฝึกอบรม

2.2 ผลการสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายในประเด็นดังนี้

1) การที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่งแบบบันทึกสะท้อนคิดการจัดการเรียนรู้บ่อย ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของ
จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูไม่ได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการสอนใน

ชั้นเรียนตามภาระงานที่มอบหมาย นอกจากนี้ครูทุกคนยังใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับมาจากตัวอย่างแผนที่นำเสนอในเว็บฝึกอบรม ไม่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามความรู้ความเข้าใจของตนเอง ประเด็นดังกล่าวอาจเกิดจากการที่ครูมีภาระงานมาก ดังที่ เชษฐา ทองอิ่ง (2559) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญในการพัฒนาการสอนของครูประการหนึ่งคือ ภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอน ทำให้งานการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักถูกลดความสำคัญลง ไป จึงอาจทำให้ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมที่แม้จะมีความคิดเห็นว่าการสอนกลวิธีการอ่านเป็นวิธีที่ดีมีประโยชน์ แต่ครูก็มีภาระงานอื่นมากเกินไปที่จะใช้เวลาในการจัดเตรียมการสอนด้วยวิธีการที่ไม่คุ้นเคย ผู้วิจัยคิดว่าสิ่งนี้เป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอาจต้องแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการภาระงานของครูตามนโยบายลดภาระงานครูเพิ่มเวลาสอนเด็กของกระทรวงศึกษาธิการอย่างจริงจัง โดยขณะนี้ได้มีแนวคิดในการจัดระบบฐานข้อมูลกลาง และการแก้ปัญหาทางธุรการของโรงเรียนที่จะช่วยลดภาระของครูลง (“สพฐ. เร่งสร้างระบบข้อมูลกลางลดภาระครู”, 2561) จะทำให้ครูมีเวลาไปพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้แล้วการฝึกอบรมครั้งนี้เป็นความสมัครใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอง ไม่มีข้อผูกมัดที่ครูจะต้องทำหรือไม่ทำตามข้อกำหนดของการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารีรักษ์ มีแจ้ง (2560) ที่พบปัญหาในการฝึกอบรมครูผ่านเว็บในลักษณะของการที่ครูบางคนยุติการฝึกอบรมกลางคัน หรือไม่จัดทำภาระงานที่กำหนดโดยมีสาเหตุทำนองเดียวกัน

2) การที่ครูส่วนใหญ่เลือกใช้การสอนกลวิธีการอ่านที่ละกลวิธี และทั้งหมดเป็นกลวิธีการจดบันทึก ทั้ง ๆ ที่ครูทุกคนไม่ได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นใหม่ เพียงแต่เลือกแผนฯ จากเว็บฝึกอบรมและปรับให้เข้ากับบริบทของตนเอง ประเด็นนี้น่าจะเกิดจากการที่ครูเห็นว่า กลวิธีการจดบันทึกเป็นวิธีที่ไม่ซับซ้อน ทั้งครูและนักเรียนพอมีความรู้ หรือมีความคุ้นเคยอยู่บ้าง ส่วนกลวิธีอื่นๆครูอาจไม่มั่นใจ และไม่คุ้นเคย หากจะสอนอาจต้องใช้เวลาในการทำ ความเข้าใจกับเนื้อหาของบทเรียนใหม่ และด้วยภาระงานที่มาก ครูจึงเลือกสอนกลวิธีดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการสะท้อนคิดเกี่ยวกับจุดด้อยของการสอนกลวิธีการอ่านที่ครูแสดงความคิดเห็นว่าไม่ได้มาจากวิธีสอน แต่เป็นปัญหาของตัวครูเองที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวสอน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีและจัดหาสื่อเพิ่มเติม

3) การที่ครูอธิบายหรือบรรยายกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตนเองใช้ในการสอนได้ถูกต้องตรงกับแนวคิดของการสอนกลวิธีการอ่านนั้น อาจเนื่องมาจากครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยปรับมาจากตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำเสนอในชุดฝึกอบรม เช่น ปรับบทอ่าน หรือปรับกิจกรรมเพียงเล็กน้อย แต่ยึดกรอบขั้นตอนการสอนตามแผนฯ และนำใบความรู้ ใบงานจากแผนฯ ไปใช้ ซึ่งทั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงว่าครูสามารถทำได้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากผู้วิจัยตระหนักเกี่ยวกับปัญหาเรื่องภาระงานของครู จึงตั้งเป้าหมายเพียงว่าขอให้ครูได้นำไปทดลองใช้เพื่อครูจะสามารถพิจารณาได้เองว่าการสอนกลวิธีการอ่านดี หรือไม่อย่างไร

4) การที่ครูแสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน และเกิดความมั่นใจในการสอนมากขึ้น อาจเนื่องมาจากที่ผ่านมากครูไม่เคยได้รับการฝึกอบรมที่เน้นเรื่องของกลวิธีการอ่าน จึงทำให้มีความรู้ในเรื่องนี้ไม่มากนัก สอดคล้องกับที่ Klapwijk (2012) ได้อธิบายถึงการที่ครูไม่สอนกลวิธีการอ่านประการหนึ่งว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนกลวิธีการอ่าน ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ครูสอนกลวิธีการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยที่ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนอย่างแท้จริง

5) การสะท้อนคิดของครูทำให้เห็นว่าครูมีความเข้าใจแนวทางการสอนกลวิธีการอ่านอย่างแท้จริง เช่น การที่ครูบอกว่าจะสอนกลวิธีเดิมซ้ำเพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่ว แต่จะเปลี่ยนบทอ่านเพื่อให้นักเรียนเห็นรูปแบบการเขียนที่แตกต่าง ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ Reutzel et al. (2005) และ Davis (2010) ได้เสนอว่า การสอนกลวิธีการอ่านต้องให้ผู้เรียนฝึกซ้ำบ่อย ๆ จนชำนาญ นอกจากนี้การที่ครูแก้ปัญหาในการสอนกลวิธีการจดบันทึกที่นักเรียนไม่สามารถแยกแยะใจความสำคัญและใจความสนับสนุนได้ โดยการสอนซ้ำหรือทบทวนความรู้เดิมก็เป็นแนวทางที่ถูกต้องเช่นเดียวกัน

2.3 ผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมผ่านเว็บในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจกิจกรรมการปฐมนิเทศในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยคนอื่น ๆ อาทิ เกร็ดทราย วุฒิพงษ์ (2559) และ อริรัชย์ มิแจ้ง (2560) ที่ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมครูผ่านเว็บและพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเช่นกัน โดยประเด็นหลักน่าจะมาจากคุณภาพของชุดฝึกอบรมผ่านเว็บที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน มีเนื้อหาที่ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ กิจกรรมการฝึกอบรมมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามแนวคิดในการฝึกอบรมครูของ OECD (1998) และ Richards & Farrell (2005) ที่ได้กล่าวว่าการฝึกอบรมครูควรทำในรูปแบบของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ตนเองสอน เนื้อหาการฝึกอบรมครอบคลุมการทำความเข้าใจกับมโนทัศน์ หลักการก่อนในเบื้องต้น จากนั้นจึงให้ครูแสดงความสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนจริงในชั้นเรียน นอกจากนี้แล้วด้วยคุณสมบัติของการเป็นชุดฝึกอบรมที่จัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจึงสามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติในบางกิจกรรมได้ด้วยตัวเอง มีวิทยากรคอยช่วยชี้แนะ มีช่องทางในการติดต่อกับวิทยากรและสมาชิกผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการใช้สื่อที่หลากหลาย และให้อิสระผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการเลือกเวลา สถานที่ในการศึกษาของตนเองได้ ส่วนประเด็นที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจกิจกรรมปฐมนิเทศในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากในงานวิจัยครั้งนี้ นอกจากการปฐมนิเทศออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยยังได้เพิ่มกิจกรรมการปฐมนิเทศโดยจัดประชุมผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม ทดลองเข้าใช้เว็บฝึกอบรม ทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม และมีการนำเสนอเนื้อหาบางส่วนของการฝึกอบรมโดยใช้เว็บฝึกอบรมประกอบ กิจกรรมนี้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร และในกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเอง ช่วยสร้างความสนใจในการฝึกอบรมทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความต้องการในการศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติม และเมื่อศึกษาชุดฝึกอบรมแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกว่าได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ หรือได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จึงเกิดความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Harvey, Locke & Morey (2002 อ้างถึงใน Topalaa & Tomozi, 2014) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนเป็นความรู้สึกและเจตคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อกระบวนการศึกษาเกิดจากการที่ได้ศึกษาเนื้อหาและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบไว้ในหลักสูตรการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการหรือวัตถุประสงค์ของผู้เรียนนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำชุดฝึกอบรมผ่านเว็บไปใช้ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศแบบเผชิญหน้าเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการฝึกอบรม เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมบางคนอาจไม่คุ้นเคย หรือไม่ถนัดในการใช้คอมพิวเตอร์ จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ และทดลองใช้ระบบด้วยตนเองก่อนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อกลับไปศึกษาด้วยตนเอง

1.2 ควรนำเครือข่ายสังคมมาบูรณาการร่วมกับการใช้ชุดฝึกอบรมผ่านเว็บ เพื่อเสริมช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เพิ่มปฏิสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูภาษาอังกฤษควรรักษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผ่านเว็บในประเด็นต่าง ๆ และเป็นการสอนทักษะอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันหลักสูตรฝึกอบรมในลักษณะนี้สำหรับครูภาษาอังกฤษยังมีน้อย และควรเป็นหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติโดยมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

2.2 การฝึกอบรมผ่านเว็บควรมีการบูรณาการกับแนวคิดของการสร้างชุมชนแห่งวิชาชีพ (Professional Learning Community – PLC) เพื่อให้ครูเกิดความร่วมมือในการพัฒนางานของตนเอง ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ครูสามารถได้อรรถประโยชน์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน

บรรณานุกรม

เกร็ดทราย วุฒิพงษ์. (2559). การใช้ชุดฝึกอบรมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษด้านการออกเสียง การอ่านและการเขียนต่อความสำเร็จ และแรงจูงใจของครูระดับประถมศึกษา. *วารสารปาริชาติ*, 29(1), 216-242.

เชษฐา ทองยิ่ง (2559) . *ปัญหาครู: ปัญหาที่รอการปฏิรูป*. สืบค้นจาก

<http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/hi2559-091.pdf>

ถนอมพร (ต้นพิพัตน์) เลขาจารีตแสง. (2545). *Designing e-learning หลักการออกแบบการการสร้าง เว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2558). หน่วยที่ 8 ชุดการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนาสรร หน่วยที่ 1-8*. (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 8-1-8-54) .นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2555). *อ่านเป็น: เรียนก่อน สอนเก่ง* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *สถิติ O-NET ย้อนหลัง*. สืบค้นจาก

<http://www.niets.or.th/th/catalog/view/3865>

สพฐ. เร่งสร้างระบบข้อมูลกลางลดภาระครู. (20 สิงหาคม 2561). *เดลินิวส์ออนไลน์*. สืบค้นจาก

<https://www.dailynews.co.th/education/661555>

อารีรักษ์ มีแจ้ง. (2560). การพัฒนาชุดฝึกอบรมผ่านเว็บเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการทักษะสำหรับ
ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 19(4), 110-131.

Anderson, N. J. (1991). Individual differences in strategy use in second language reading and testing. *The Modern Language Journal*, 75(4), 460-472.

Auerbach, E. R., and Paxton, D. (1997). It's not the English thing: Bringing reading research into the ESL classroom. *TESOL Quarterly*, 31(2), 237-261.

Barnett, M. (1989). *More than meets the eyes*. New Jersey: Prentice Hall.

Davis, D. S. (2010). *A meta-analysis of comprehension strategy instruction for upper elementary and middle school students*. (Unpublished doctoral dissertation). Vanderbilt University, Nashville, TN.

Retrieved from <http://etd.library.vanderbilt.edu/available/etd-06162010-100830/>

Dohower, S. L. (1999). Supporting strategic stance in the classroom: A comprehension framework for helping teachers help students to be strategic. *The Reading Teacher*, 52(7), 672-688.

Ghirardini, B. (2011). *E-learning methodologies: A guide for designing and developing e-learning courses*.

Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations.

Grabe, W., & Stoller, F. (2002). *Teaching and researching reading*. Harlow: Pearson Education.

Khan, B. (2009). Web-based training. In M. J. Marquardt (Ed.), *Human resources and their development volume II: Encyclopedia of life support systems*. (pp.152-185). Oxford: EOLSS Publishers.

Klapwijk, N.M. (2012). Reading strategy instruction and teacher change: Implications for teacher training. *SA Journal of Education*, 32(2), 191-204. Retrieved from

<http://www.sajournalofeducation.co.za/index.php/saje/article/view/618/301>

OECD. (1998). *Staying ahead: In-service training and teacher professional development*. France: OECD Publishing.

Reutzel, D. R., Smith, J. A., & Fawson, P. C. (2005). An evaluation of two approaches for teaching reading comprehension strategies in the primary years using science information texts. *Early Childhood Research Quarterly*, 20 (3), 276-305.

Richards, J. C., & Farrell, T. S. C. (2005). *Professional development for language teachers*. New York: Cambridge University Press.

Topalaa, I. & Tomozi, S. (2014). Learning satisfaction: validity and reliability testing for students' learning satisfaction questionnaire (SLSQ). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 128, 380-386. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/82439568.pdf>